

beró se ne le v stari, ampak tudi v novoslovensčini (vid. briz. spom.) i. t. d.

U. Čast torej, komur čast! — In iz katerih vzrokov pišemo *e ga, e mu, e m*?

T. 2) To pa *a)* zavoljo zlage in razlage ali izpeljave iz priloga in iz namestke ali osebnega zaimka *i*, *jega, jemu* (*lepi, lep-jega, lep-jemu, lep-jem*), in ker *i* ima storivni le *jim*, torej je pisati vseskozi *lepim, dobrim*, in morebiti je bolje celo s *tim, sim; vsim*; *b)* nekaj Slovencev, štajerskih in ogerskih na tanko *ega* izgovarja; *c)* izrekujemo večidel polglasnik, ki *ga* tudi večidel z *e* zaznamjamo, ker zanj pravega znamenja v novoslovensčini pogrešamo; *d)* se strinjamo po njih s Poljci, razun *h* s Čehi, zlasti s Slovaki, spodnjimi in gornjimi Serbi ali Lužičani, in po ožjih ali topljenih soglasnikih skoraj z vsimi Slovani; *e)* se ta množnik nekoliko stika z imenskim: *drevesa, semena, teleta*; *f)* so te oblike ravno tako stare v novoslovensčini: *hudega, zlega* (iz *zel, zla, zlo*), tu *jega* itd.

U. Oblike *ega, e mu, e m* so mi bile koj vseč; *am, ama* se pa res lepše glasi kakor *om, oma*. Vendar, ker so bolj vzajemne in je njih izreka svobodna, ti rad verjamem, da bodo te oblike v kratkem sploh zmagale, in prav želeti je, da bi skoraj. Nikakor ne razumem, kako se morejo nekteri unih tako terdo deržati!

T. Da se *r a b a* pravi sedaj to, kar po latinski *usus*, veš. Nekdaj, v staroslovensčini se je *raba* reklo tudi dekla (*ancilla, serva*). In latinski pregovor veli: „*usus tyrannus*“, kar bi se po slovenski djalo: „*n a v a d a p o p a d a*“. Dostikrat pisatelji, zlasti mladi kako obliko *popadejo*, slepo posnemajo ter se je pisaje privadijo brez pomislika, ali je res pristna, primerna, dobra, ali ni ktera še bolja memo *une*, ktere na zadnje kar ne morejo popustiti.

U. Res je taka: *Navada popada!*

K o m a r j i.

Na sredi vasi je velika luža. Večer je. Nad lužo imajo komarji veliki ples. To je živo in veselo. Gosta versta veselih

plesavcev se zaganja gori in doli, na desno in na levo, naprej in nazaj, na tanko tako, kakor je navada pri izobraženih plesih. Smuk! in roj se vzdigne nakviško nad zeleni bezeg, in smuk! je zopet tik nad vodo. Vseh sto in sto plesavcev se suče kakor svitek, če ga lučaš na kviško. Vse živalice so enega duha; kakor ena hoče, stori hitro druga in vse na enkrat. Tako delajo več časa.

Vendar tudi počivajo. Godba potihne in plesavci si poiščejo pripravnega prostora, da bi si nekoliko oddahnili. Zeleni listki so jim mehke blazinice. V cvetji dobé naj boljših sladčic, s kterimi se hladé in krepčajo.

„Kako je vendar veselo v gorkem zraku“, pravi mladi komarček, ki se je ta dan še le prerodil in iz vode prišel; „tete! kako pa je bilo doli v vodi merzlo in tamno! Ves ljubi dan smo se mogli loviti sim ter tje po vodi, in nismo imeli ne nog, ne perut. Le malokrat nam je priplavala kaka drobtinica in nas kaj nasitila“. — „To je res!“ pravi drugi, „in verh tega smo še težko, težko pririli do verha vode, da smo dobili kaj dobrega zraka; tukaj gori pa obilno dihamo čversto sapo, ki je namešana z naj prijetnišim cvetnim duhom“.

„Naj boljšega pa vendar še ne poznate“, pravi neki stari komar, ki je že več belih dni dočakal.

„Pripoveduj nam, ljubi stari oče“, ga prosijo drugi. Stari se odkašlja in pripoveduje: „Neki dan, pa je že dolgo, dolgo, smo veseli plesali kakor danes; privertili smo se do bližnje hiše, na unkraj luže. Tu smo zagledali neizrečeno lepo, svitlo reč — luč. Ne veste, kako lepa je luč; še bolj je svitla kot naj svitlejša kresnica! Tej prekrasni stvari si nismo mogli načuditi. Berž pustimo ples, in jo udarimo skozi odperto okno proti luči v hišo. Toda, povedati vam moram, da je to kaj zapeljivo. Veliko naših mladih bratov, ki so šli blizo svitlobe, so si posmodili perute in noge, in so pocepali mertvi na tla. Drugi pa smo šli po izbi sim ter tje ogledovat. Bila je polna izba dobrovoljnih ljudi. Jaz se usedem nekemu človeku na čelo, mu vtaknem rivček globoko v kožo, in kervi sem se naserkal, da sem bil rudeč kakor rak. Povem vam, to je bila dobra večerja!“

Tako kramljajo komarji in pripovedujejo, kako se jim je že na svetu dobro godilo tako dolgo, da se je že jelo daniti. Vsaki si išče tamnega, tihega prostorčka in pravi drugemu: „Zvečer se vidimo zopet!“

Pa kako malo jih je dočakalo večera! Nekteri gredo počivat v tamno bičevje in ne zapazijo nastavljene pajčevine, se vjamejo in gerdi paik jih zadavi. Drugi letajo nad vodo, in lej! žaba jih zasači in požre po dva in več na enkrat. Eni so šli na bližnje drevo; pa tam je imel šinkovec gnjezdo, in skoro vse polovi s kljunom in jih daje lačnim mladičem za prvo kosilo. In tako je še deset in deset plemen tičev, ki ves dan brezskerbne komarje lové in moré. — Začne se že mračiti. Nekteri bolj pogumni komarji se že prederznejo in upajo iz skritih kotov in pribhajajo k luži. Toda lastovke še niso šle spat; na desni in levi švigajo blisku enako, in vselej, kadar se ktera zasukne, ji je že komar v kljunu. Na zadnje še, ko je solnce že za gorami, prileté topirji in pazijo, koliko komarjev je še za nje ostalo. Mala, mala tropica komarjev se pravi vkup na bezgovo cvetje, in zastonj čakajo svojih drugih bratov. Potem se razidejo in babice gredo doli k vodi, in se usedejo po tankih travicah in koreninicah, ki iz vode molé, ter nesejo jajčica. Jajček se jajčka prime, ter jih sto in sto plava po vodi kakor mali čolniček. Malo dni potem jih gorki solnčni žarki obudé; naredi se jim debela glavica s kosmatim repičem. In tako plavajo množica za množico, da jih je vse černo po luži. Nekoliko tednov potem se zopet spremené, in ko se mesec drugič napolni, je po vodi vse polno praznih tankih mešičkov; mladi komarji pa plešejo v večjih množicah visoko po zraku, ter dokončajo ples, ki so ga njih starši začeli.

Novice.

Z Dunaja. Tukajšno srenjsko svetovavstvo je sklenilo, da bo poslalo tri učitelje dunajskih ljudskih šol k občnemu zboru nemških učiteljev, in je odločilo za to vsakemu 200 gold. sr. — To je lep zgleđ marsikteri srenji.

Iz Benedek. Sliši se, da je doktor zdravilstva in prvi zdravnik v tukajšni bolnišnici po dolgem trudu dognal prestavo tudi v slovenskem jeziku slovečih M. A. Muretovih bukev „o izreji mladosti“ (Institutio puerilis). Zagotavlja se, da je slovenska prestava v heksametrih prav izverstna. To veličastno delo bo gotovo zelo zelo obogatilo in ozaljšalo naše pedagoično polje.